

13. Vystavení neživotným mechanickým silám (kódy W20-W49)

Tato skupina příčin obsahuje v klasifikaci 30 položek, přičemž 25 z nich se ve sledovaném období jako příčina úmrtí vyskytlo. Jedná se o skupinu s širokou škálou možností vzniku úrazu – hrozeným nebo padajícím předmětem, kontaktem s různými předměty, nástroji a stroji, výstřelem, výbuchem.

Počet úmrtí ve sledovaném období kolísal, přesto však můžeme konstatovat, že počty v druhé polovině hodnoceného časového úseku jsou nižší než na počátku období. Pokud však připočteme i úmrtí v případech nezjištěného úmyslu pak již pokles není tak patrný, dokonce údaj roku 2006 je v časové řadě třinácti let největší. Tato skupina úmrtí je obzvláště svázána s mužskou částí populace, v úhrnu tvoří muži 91 % zemřelých.

Dlouhodobějšímu srovnání brání podstatné změny ve vymezení této skupiny v jednotlivých revizích mezinárodních klasifikací nemocí a příčin smrti.

Tab. 13.1. Zemřelí po vystavení neživotným silám

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Celkem	77	73	76	74	60	70	62	68	63	61	49	49	60
v tom: muži	73	68	64	65	56	69	52	63	59	57	40	44	59
ženy	4	5	12	9	4	1	10	5	4	4	9	5	1
Podíl mužů (v %)	94,8	94,8	94,8	94,8	94,8	94,8	94,8	94,8	94,8	94,8	94,8	94,8	94,8
Nezjištěný úmysl	18	19	12	19	17	16	29	17	14	17	35	29	41
Úhm ^{x)}	95	92	88	93	77	86	91	85	77	78	84	78	101
v tom: muži	91	83	74	82	72	82	77	80	72	70	72	70	96
ženy	4	9	14	11	5	4	14	5	5	8	12	8	5
Podíl mužů (v %)	95,8	90,2	84,1	88,2	93,5	95,3	84,6	94,1	93,5	89,7	85,7	89,7	95,0

^{x)} Úhm je součtem údajů celkem a nezjištěného úmyslu

Z této hodnocené skupiny příčin je nejvíce úmrtí po udeření hrozeným, vrženým nebo padajícím předmětem včetně sportovního náradí (kódy W20-W22). Celkem po této příčině zemřelo 307 osob. Zvýšené počty zemřelých jsou mezi 20. a 70. rokem věku. Závislost četnosti úmrtí na ročním období patrná není.

Tab. 13.2. Zemřelí po udeření hrozeným, vrženým nebo padajícím předmětem

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Celkem	23	25	23	23	24	15	26	29	24	32	18	20	25
v tom: muži	23	24	22	19	22	14	20	26	23	30	14	20	24
ženy	-	1	1	4	2	1	6	3	1	2	4	-	1
Podíl mužů (v %)	100,0	96,0	95,7	82,6	91,7	93,3	76,9	89,7	95,8	93,8	77,8	100,0	96,0

Za sledovaných třináct let zemřelo 290 osob po kontaktu s předmětem, nástrojem nebo strojem (kódy W23-W31). Jedná se o zachycení, rozdrčení, zmáčknutí nebo uskřípnutí do předmětů nebo mezi ně, kontakt s ostrými předměty, kontakt s nástrojem či strojem používaným v domácnosti i jinde. Nejvíce zemřelých bylo ve věku od 20 do 60 roků. Výraznější soustředění případů do některé části roku se neprojevuje. Úmrtí se týkají převážně, v některých letech dokonce výhradně, mužů.

Tab. 13.3. Zemřelí po kontaktu s předmětem, nástrojem nebo strojem

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Celkem	30	27	24	19	22	31	20	20	20	23	16	16	22
v tom: muži	28	25	22	18	21	31	17	19	19	21	14	13	22
ženy	2	2	2	1	1	-	3	1	1	2	2	3	-
Podíl mužů (v %)	93,3	92,6	91,7	94,7	95,5	100,0	85,0	95,0	95,0	91,3	87,5	81,3	100,0

Výstřelem ze střelné zbraně (kódy W32-W34) zahynulo za rok až 25 osob (v roce 1997), celkem jich bylo za sledované období 161. Ještě větší byl však počet zemřelých (celkem 188) po výstřelu ze střelné zbraně, při kterém nebyl zjištěn úmysl. V pětiletých věkových skupinách mezi 15. a 64. rokem věku se úhrnné počty zemřelých výstřelem pohybovaly v rozmezí 10-17 osob. Nejvíce zemřelých je v říjnu a listopadu, takže se nabízí určitá souvislost s neštěstími při podzimních mysliveckých honech. Vzestup však není v absolutním vyjádření příliš velký a hlavně neprojevuje se při posouzení samostatné příčiny „výstřel z pušky, brokovnice a větší ruční střelné zbraně“ (kód W33). Také tato skupina příčin úmrtí je hlavně mužskou „záležitostí“.

Tab. 13.4. Zemřelí po výstřelu ze střelné zbraně

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Celkem	12	12	17	25	14	17	7	13	15	3	10	10	6
v tom: muži	12	11	13	21	13	17	7	12	13	3	9	9	6
ženy	-	1	4	4	1	-	-	1	2	-	1	1	-
Podíl mužů (v %)	100,0	91,7	76,5	84,0	92,9	100,0	100,0	92,3	86,7	100,0	90,0	90,0	100,0
Nezjištěný úmysl	17	15	7	9	14	11	15	12	8	5	21	23	31
Úhrn ^{x)}	29	27	24	34	28	28	22	25	23	8	31	33	37
v tom: muži	29	24	19	30	26	27	22	24	21	7	29	31	34
ženy	-	3	5	4	2	1	-	1	2	1	2	2	3
Podíl mužů (v %)	100,0	88,9	79,2	88,2	92,9	96,4	100,0	96,0	91,3	87,5	93,5	93,9	91,9

^{x)} Úhrn je součtem údajů celkem a nezjištěného úmyslu